Gemeente Duiven

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Jaarstukken 2024 gemeente Duiven definitief

Zaak- & documentnr. : Z/25/135659 201702197
Portefeuillehouder : Wethouder Overduin

Opsteller : Mark Jordens
Afdeling :
Telefoonnr : 0630201341

Samenvatting

Middels het jaarverslag en de jaarrekening 2024 wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid van 2024. Het resultaat na bestemming is € 449.765 positief. Uit dit resultaat worden nog een viertal bedragen onttrokken om te storten in nieuw te vormen reserves. Zo wordt € 1.423.824 onttrokken ten gunste van de nieuw te vormen bestemmingsreserve Migratie en Integratie, € 154.000 ten gunste van de nieuw te vormen bestemmingsreserve Klimaatadaptatie, € 188.000 ten gunste van de nieuw te vormen bestemmingsreserve Groenonderhoud en € 70.000 ten gunste van de nieuw te vormen bestemmingsreserve Integraal HuisvestingsPlan.

Voorgesteld wordt om vervolgens het resterende negatieve saldo van € 1.386.059 te onttrekken uit de Algemene Reserve. Om de meerjarenbegroting 2025-2028 sluitend te krijgen waren de bestemmingsreserves Vastgoed Centrum, Corona-re-integratie, Scalabor en Democratische vernieuwingen reeds toegevoegd aan de Algemene Reserve. Deze reserves worden nu definitief opgeheven.

Ten opzichte van de concept jaarstukken zijn deze uitkomsten niet gewijzigd. De wijzigingen ten opzichte van de concept-jaarstukken betreffen vooral de toevoeging van de rechtmatigheidsverantwoording door het college en correcties van bedragen op de balans en in de kredieten.

Beslispunten

1. Het saldo voor bestemming vast te stellen op € 737.665 negatief.
2. Een bedrag van gesaldeerd € 1.187.430 te onttrekken zoals onder mutatie reserves is aangegeven.
3. Uit het jaarrekeningresultaat 2024 een bedrag van € 1.423.824 te onttrekken en toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Migratie en Integratie.
4. Uit het jaarrekeningresultaat 2024 een bedrag van € 154.000 te onttrekken en toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Klimaatadaptatie.
5. Uit het jaarrekeningresultaat 2024 een bedrag van € 188.000 te onttrekken en toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Groenonderhoud.
6. Uit het jaarrekeningresultaat 2024 een bedrag van € 70.000 te onttrekken en toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Integraal HuisvestingsPlan.
7. De bestemmingsreserves Vastgoed Centrum, Corona-reintegratie, Scalabor en Democratische vernieuwingen definitief op te heffen.

8. Het restant resultaat van de jaarrekening ad € 1.386.059 te onttrekken aan de Algemene Reserve van de gemeente Duiven.
9. De jaarstukken 2024 vast te stellen.

Aanleiding

De concept jaarstukken zijn enkele weken geleden gepubliceerd. Inmiddels zijn ook de definitieve jaarstukken beschikbaar gesteld. Het raadsvoorstel dat bij de concept jaarstukken is opgesteld is daarmee ook achterhaald. Om alle stukken weer met elkaar in lijn te brengen is bij de definitieve jaarstukken een nieuw raadsvoorstel en nieuw raadsbesluit opgesteld.

Op begrotingsbasis was voorzien dat 2024 een slecht financieel jaar zou worden. Uiteindelijk laat 2024 een positief resultaat zien. Het grootste effect wordt veroorzaakt door:

- incidentele winstnemingen in de grondexploitatie,
- vergoedingen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne,
- lagere kosten RSD voor re-integratie,
- lagere kosten voor Combinatiefuncties,
- een BTW-voordeel op de uitgaven voor stimulering van sport,
- lagere elektrakosten voor sporthal Triominos,
- minder uitgaven voor onderhoud groen en
- minder uitgaven voor gebouwenbeheer.

Het jaarrekeningresultaat bedraagt afgerond € 450.000 positief.

Na verwerking van de voorgestelde mutaties van bovenstaande beslispunten (beslispunt 9 geeft restant saldo weer) blijft de algemene reserve boven de vastgestelde grens voor 2024. Daarmee zijn de vastgestelde risico’s volledig afgedekt. De weerstandsratio en de solvabiliteitsratio ontwikkelen zich wederom positief en naderen de streefwaarden.

De huidige financiële situatie is van voldoende niveau uitgaande de hiervoor gemelde financiële kengetallen. De oplopende kosten in het sociaal domein als gevolg van een hoger volume en hogere prijzen, nieuwe beleidswensen en de aangepaste financierings-systematiek vanuit het Rijk maakt dat het structureel meerjarig financieel beeld zorgwekkend is. Met de uitkomsten van het project Duiven financieel gezond 2026 wordt getracht op een zo evenwichtig mogelijke manier te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting. In de Voorjaarsnota 2025 presenteert het college een bijgesteld meerjarig financieel perspectief, waarin bezuinigingsvoorstellen staan vermeld die noodzakelijk zijn voor het realiseren van een structureel sluitende begroting.

Ten opzichte van de najaarsnota is het resultaat van de jaarrekening bijna € 4 mln. positiever. Het grootste effect wordt veroorzaakt door de incidentele winstnemingen in de grondexploitatie, vergoedingen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne, lagere kosten RSD de Liemers voor re-integratie, een voordeel op de kosten voor Combinatiefuncties, een BTW-voordeel op de uitgaven voor stimulering van sport, lagere elektrakosten voor sporthal Triominos, lagere uitgaven voor onderhoud groen en lagere uitgaven voor gebouwenbeheer. Gezien de financiële situatie van onze (en vele andere) gemeente voor de komende jaren, is het positiever saldo zeer welkom. Tegelijkertijd laat de afwijking zien dat we moeten blijven investeren in onze financiële voorspelbaarheid.

Planning

De jaarstukken bestaan uit een programmarekening en een productenrekening. De jaarstukken worden conform planning en afspraken in de raadsvergadering van 1 juli

behandeld. Aansluitend worden de vastgestelde jaarstukken vóór 15 juli ingediend bij Gedeputeerde Staten waarmee de gemeente voldoet aan art. 200 van de gemeentewet. De datum 15 juli is een voorwaarde om voor de begroting voor repressief toezicht in aanmerking te komen. Op dit moment is er een concept accountantsverklaring beschikbaar aangezien de accountantscontrole nog niet volledig is afgerond. Voor de raadsbehandeling van 1 juli zal het accountantsrapport separaat aan u worden voorgelegd.

Beoogd effect

Door het op- en vaststellen van de jaarrekening wordt aan een aantal wettelijke vereisten voldaan:

- Gemeentewet (art. 200)
- BBV (diverse artikelen)

In de jaarrekening (programmarekening) wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar op basis van de W-vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?
- Wat hebben we niet bereikt?
- Wat heeft het gekost?

Per programma wordt een resultaat voor en na bestemming gepresenteerd. In het kort wordt ingegaan op het resultaat voor- en na bestemming. Naast de verplichte paragrafen wordt een financiële rekening gepresenteerd, met daarin het saldo en het resultaat per programma.

Argumenten

1.1 Er is een positief resultaat.
Het resultaat van de jaarrekening bedraagt € 449.765 positief. In de ramingen was na de Najaarsnota een negatief eindsaldo van € 3.506.966 verwacht. Grote voordelen waren er vanwege de opvang Oekraïners, winstnemingen op de bedrijventerreinen Seingraaf en Innofase, een verbeterd resultaat voor het Vitaal Centrum Duiven, de bijdrage aan de MGR voor de Sociale Werkvoorziening en de kosten voor de Combinatiefuncties. Grote nadelen waren er bij de pensioenvoorziening voor wethouders, de Jeugdzorg en de Wmo. In de jaarrekening staan de grote verschillen toegelicht.

1.2 De accountantscontrole is in de afrondende fase.
Het correct aanleveren van het controledossier was dit jaar extra lastig (onder anderen door extra verantwoordingsplicht inzake de SPUK-gelden). Inmiddels is de accountantscontrole vrijwel gereed. Ook is de auditcommissie in haar vergadering van 16 juni geïnformeerd over de jaarstukken en de bevindingen van de accountant. Op de politieke avond van 24 juni wordt het verslag ingebracht.

3.1 Er komen steeds meer opvangtaken op de gemeente af.
Per 1 april 2022 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van Oekraïense ontheemden. Voor de exploitatie van opvanglocaties ontvangen de gemeenten een normbedrag per gerealiseerde opvangplek per dag. Mocht het resultaat negatief uitvallen dan wordt dit via de SiSa verantwoording in 2026 aan de gemeente terugbetaald. Een van de uitgangspunten van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) is immers dat gemeenten geen financieel nadeel ondervinden van de opvang van ontheemden. Een financieel voordeel is wel mogelijk. Deze situatie doet zich nu voor, maar zo lijkt het wel voor de laatste keer een voordeel. In de afgelopen jaren is het normbedrag namelijk al drie keer verlaagd.

Omdat een verdere korting op de normbedragen niet uit te sluiten is, alsmede andere kosten die voor de opvang van Oekraïense dan wel ander vluchtelingen bijvoorbeeld als gevolg van de taakstelling uit de Spreidingswet of extra inzet op de integratie, onderwijs en huisvesting van statushouders nodig zijn, wordt voorgesteld een bestemmingsreserve Migratie en Integratie in het leven te roepen zodat wisselingen in de inkomsten en uitgaven kunnen worden opgevangen.
Daarnaast zijn er momenteel ook veel andere migratiestromen, mede door oorlogen, naar Nederland. Die stromen zijn niet goed te voorspellen en lijken nu veelal ad hoc te worden aangepakt. De invoering van de Spreidingswet en het Verdeelbesluit van 20 december 2024 dwingt de gemeenten in onze beleving een strategie voor de lange(re) termijn te formuleren. De gewenste bestemmingsreserve geeft zodoende ook ruimte om te werken aan lange(re) termijn oplossingen voor de opgaven uit de drie taakstellingen maar ook voor snelle en gerichte (out of the box) acties. We trekken hierin samen met de andere drie Liemerse gemeenten op.
Tot slot eindigt eind 2025 respectievelijk in 2026 de opvang van 162 ontheemden in de schoollocaties ten behoeve van de realisatie van (sociale) woningbouw. Het vinden van een of meerdere nieuwe opvanglocaties om aan onze nieuwe Oekraïne taakstelling van 161 opvangplaatsen te kunnen blijven voldoen is zeer urgent en hiervoor zijn ook extra financiële middelen noodzakelijk.
Als storting in deze nieuw te vormen reserve kan het geld worden gebruikt dat in 2024 is overgehouden op de totale opvangkosten Oekraïne (€ 1.423.824). In de loop van 2025 informeren wij u nader over onze verwachtingen ten aanzien van de aanwending van deze nieuwe bestemmingsreserve.

4.1 Capaciteitsgebrek dwingt ons om te faseren.
Het uitvoeringsprogramma en Watertakenplan zijn in het najaar van 2022 vastgesteld. De plannen zijn ambitieus en er moet ook veel gebeuren om de ambities waar te maken. Er wordt gestreefd om de planningen te volgen en op te leveren. Gezien echter de hoeveelheid plannen, doorlooptijden en gevraagde inzet is het niet gelukt om alle geplande plannen voor 2024 ook in dit jaar af te ronden. Een aspect dat daarbij ook een grote rol speelt is het beschikbaar hebben van medewerkers om dit tot uitvoering te brengen. Inherent leidt dit ertoe dat van het reguliere budget van 2024 een bedrag van € 154.000 niet is besteed. Het voorstel is om een bestemmingsreserve Klimaatadaptatie te vormen en het bedrag van € 154.000 hieraan toe te voegen. Het betreft een eenmalige doelgerichte reservering van reeds beschikbaar gestelde maar nog niet bestede middelen, zodat uitvoering alsnog kan plaatsvinden binnen de scope van het vastgestelde beleid.

5.1 Een buffer voor de prijsstijgingen is noodzakelijk.
Eind 2024 is het groenonderhoud opnieuw Europees aanbesteed voor Duiven. Het betreft een integraal contract waarin ook groen gerelateerde werkzaamheden zijn opgenomen, waaronder vegen en onkruidbestrijding op verharding. De huidige aanbestedingsmarkt is zeer matig. Er is een fors gebrek aan personeel en het veranderende klimaat zorgt voor meer risico’s. Dit is terug te zien in de prijs. Er is een kostenstijging van ca. € 220.000 op een totaalbedrag van ca € 1.700.000. (13%). Het betreft in principe geen beleid, en een prijsstijging van 13% is fors, maar ook uitlegbaar. In deze tijd komt het natuurlijk zeer ongelegen. Afgelopen boekjaar is van het budget Openbaar groen door onderbezetting en gebrek aan capaciteit bij de onderaannemers een bedrag van € 188.000 niet uitgegeven. Het voorstel is om dit bedrag te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve Groenonderhoud zodat in 2025 een beroep op deze gelden kan worden gedaan voor het onderhoud openbaar groen. De aangekondigde prijsstijging zal hierdoor grotendeels opgevangen worden.

6.1 Het IHP heeft vertraging opgelopen.
In de Voorjaarsnota van 2024 is een budget van € 70.000 toegekend voor te maken advieskosten IHP. De uitvoering hiervan is in december gestart, maar vanwege de planning

en facturatieprocessen worden de eerste nota's pas in Q1 of Q2 2025 verwacht. Hierdoor is het budget in 2024 niet benut en komen de kosten ten laste van het nieuwe jaar 2025. Dit budget is als gevolg van de financiële verordening komen te vervallen in 2024, voor 2025 is er geen budget geraamd voor dit project.

Aangezien dit budget reeds was voorzien en bedoeld was voor de uitvoering van genoemd project, stellen wij voor om € 70.000 te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve Integraal HuisvestingsPlan en het bedrag opnieuw beschikbaar te stellen in 2025. Dit voorkomt dat de continuïteit van het project in gevaar komt en zorgt ervoor dat de oorspronkelijk geplande werkzaamheden alsnog kunnen worden uitgevoerd zonder andere budgetten onder druk te zetten.

7.1 De reserves zijn gebruikt.
Om de begroting voor 2025 sluitend te kunnen maken is in de Voorjaarsnota 2024 besloten om gebruik te maken van incidentele middelen. Vanuit Rijk en Provincie werd de mogelijkheid geboden aan gemeenten om een deel van het surplus van hun Algemene Reserve te gebruiken als dekkingsmiddel. Het ging om 10% van het surplus van de Algemene Reserve. Om dat surplus groter te maken is besloten om een aantal bestemmingsreserves op te heffen en de saldi in de Algemene Reserve te storten. Het ging daarbij om bestemmingsreserves die hun doel hadden verloren en waar geen onttrekking meer uit werd verwacht. Daarom kunnen de bestemmingsreserves Vastgoed Centrum, Corona-re-integratie, Scalabor en Democratische vernieuwingen nu ook definitief worden opgeheven.

8.1 Het saldo van de reserves is op niveau.
Alle Bestemmingsreserves hebben een niveau waarmee het beoogde doel kan worden bereikt of zijn geblokkeerd op een vastgesteld bedrag. Het eindsaldo van de Algemene Reserve zit boven de in de begroting 2025 vastgestelde bovengrens van € 10,5 miljoen. Als het saldo van de Algemene Reserve boven de vastgestelde bovengrens uit komt, is dit een extra buffer voor het opvangen van risico's die zich voordoen. En omdat de solvabiliteit boven 20% ligt mag 10% van het surplus ook in de komende begroting worden ingezet als structureel dekkingsmiddel. De risico's in de paragraaf Weerstandsvermogen zijn geactualiseerd en zullen in de meerjarenbegroting 2026-2029 opnieuw worden beoordeeld. Benadrukt dient te worden dat het hier gaat om eenmalig geld waarmee geen structurele (nieuwe) zaken kunnen worden opvangen. Inclusief de in dit voorstel genomen besluiten is het saldo van de Algemene Reserve op 1 januari 2025 € 30.741.026.

Kanttekeningen

1.1 Het traject van de jaarrekeningcontrole is moeizaam verlopen
Mede door de steeds lastiger wordende regelgeving rondom de jaarrekeningen en de tegelijkertijd opgestarte processen rondom Voorjaarsnota en die van de financieel gezonde gemeente, is het dit jaar niet gelukt de jaarstukken conform planning af te ronden. De totstandkoming van de jaarrekening verliep dit jaar helaas langer en moeizamer dan voorgaande jaren. Door de vele specifieke uitkeringen, de vele mutaties in de capaciteit en op onderdelen late interne aanlevering, was het niet mogelijk om tijdig een concept jaarrekening aan te leveren voor de controle. Dankzij heel veel extra inspanningen van zowel de accountants als de ambtelijke organisatie is het toch gelukt om de jaarstukken tijdig klaar te hebben voor de deadline van 15 juli. Het opstellen van de jaarrekening, voorjaarsnota én bezuinigingen en het opvangen van de personeelswisselingen heeft veel gevraagd van de organisatie vooral van de afdeling Financiën & Belastingen.

1.2 Voor toekomstige opvangtaken of nieuwe budgetten is een bestemmingsreserve niet noodzakelijk.

Het is niet noodzakelijk om een bestemmingsreserve te vormen voor toekomstige opvangtaken of nieuwe budgetten, omdat harde verplichtingen hiertoe ontbreken. Het is een bestendige gedragslijn om de overgebleven middelen uit 2024 daarom eerst in de Algemene Reserve te storten. Op het moment dat er bijvoorbeeld een nader uitgewerkt voorstel komt inzake opvangtaken met extra financiële dekking, kan dit alsnog uit de Algemene Reserve worden gehaald. Een groot voordeel hiervan is dat de Algemene Reserve een robuuste vorm blijft houden én de mogelijkheid openblijft om de reserve te gebruiken als dekkingsmiddel voor de begrotingstekorten die in de komende jaren ontstaan. Op basis van de concept Voorjaarsnota 2025 is die noodzaak nadrukkelijk aanwezig.

Financiële paragraaf

Voorgesteld wordt om het negatieve resultaat van deze jaarrekening te onttrekken uit de Algemene Reserve en de nieuwe bestemmingsreserves inclusief stortingen te realiseren. In het kader van duurzaam financieel beleid moet gezorgd worden voor een Algemene Reserve waarmee het gemiddeld gewogen risico kan worden opgevangen. Ook inclusief de onttrekkingen en stortingen blijft de Algemene Reserve ruim boven de vastgestelde bovengrens.

Participatie en communicatie

Niet van toepassing.

Intergemeentelijke samenwerking

Niet van toepassing.

Bijlagen

201697454 Besteding BR Migratie en Integratie
201702413 Raadsbesluit
201697461 Jaarstukken 2024
201702428 Was-wordt overzicht bij raadsvoorstel jaarstukken 2024 gemeente Duiven

Duiven, 24 juni 2025.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

A.F. (Anton) van der Gaag	mr. H.B. (Huub) Hieltjes
secretaris	burgemeester